

Омладина

ЛИСТ УЈЕДИЊЕНОГ САВЕЗА АНТИФАШИСТИЧКЕ ОМЛАДИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Година III

Београд, 26 јануар 1944.

Број 29

...ова совјетска офанзива претставља нови триумф стаљинске стратегије и тактике, — она је гордост и понос не само совјетског народа, већ и свих поробљених народа Европе, који чекају скраћење рата и своје ослобођење испод фашистичког јарма.

Општа офанзива Црвене армије

Данас су очи целог света упућене на совјетско-немачки фронт, где се развија грандиозна офанзива Црвене армије. Снага и мучевитост ове велике офанзиве, брзи и неочекивани распад немачког фронта у Польској изазвали су у Хитлеровој јазбини праву панику. Већ досадашњим резултатима совјетске офанзиве, која се и даље развија несметано

цу према Данцигу, затим у рејону Познја и најзад у Шлеској у рејону Бреславса.

Немци признају своје критично стање. Тако један од главних немачких команданата на источном фронту недавно је преко берлинског радија изјавио:

«Ми сан знатмо да нема избора: или

хоквим ударцем совјетских армија, или се још дефинитивно одлучило када и где намерова да задржи совјетско надирање. Бар та идеја још се није до сада јасно изразила код Немаца ни на једном оперативном подручју од Карлата до доњег тока Висле. На получује и разбијено Гудеријанове армије које су браниле тзв. «источни зид», немачко командовање може врло мало или уопште не може рачунати. Дакле потребно је довести резерве из дубине у колико их има и одвојити снаге са других фронтова, што Немци већ чине. Тако су већ са западног фронта хитно пребацили више дивизија на исток, у циљу да задрже или бар успоре надирање совјетских армија. Никада од почетка рата немачко војство није било у тежој ситуацији него данас. Види смо шта ће Немци учинити за скраћење ове совјетске офанзиве која је још у пуном ејку.

Садашња офанзива Црвене армије стратешки темељито и свестрано припремљена, генерално је вођена. За непуних петнаест дана офанзиве, Црвена армија је ослободила десетине пољских и чехословачких градова, продалајући у животне немачке центре, а делом их непосредно угрожава. Стотине хиљада немачких војника је убијено и заробљено, а ратни трофеји су управо огромни. Савременом координацијом дејства појединачних фронтова и армија и најтешњом сарадњом свих рода војске с једне стране, и с друге стране својом брзином извођења, изневаљен и силни удаја, затим смештају, држкошћу и безобзирношћу совјетског старешинског карда, даје нам нове обрасце стаљинске школе у вештинама вођења војске, односно трупа. Уствари, ова совјетска офанзива претставља нови тријумф стаљинске стратегије и тактике, — она је гордост и понос не само совјетског народа, већ и свих поробљених народа Европе, који чекају скраћење рата и своје ослобођење испод фашистичког јарма;

1) једногласно осуђују краљев поступак и придржују се протестима који су на безбрзју зборова широм целе Југославије изражени у току последњих десет дана;

2) једногласно траже од владе др. Шубашића да настави вршеће своје дужности, да се одмах врати у земљу и да сместа приступи спровођењу у дело споразума који су маршил Тито и претседник Шубашић закључили, а који су одобрili и народи Југославије и сви велики савезници;

3) позивају југословенске државне чиновнике, да одбиду сваку сарадњу са фашистичком владом, коју би краљевствано покушавао да образује и да драгче повратак у отаџбину;

4) изражавају пуно поверење Антифашистичком већу народног ослобођења Југославије и Националном комитету и поздрављају херодју Народног ослободилачку војску, која се данас по

Шаторски део на карти означава територију коју је Црвена армија ослободила од почетка офанзиве од 12 јануара до 24 јануара о. г.

њеном жестином, управо су запропашчани и за највеће оптимисте, они су су у ствари тако огromни да су из основа променили целу ратну ситуацију у Европи.

Битка која је почела са малих мостобрана иза Висле и Нарева брзо се развила у величиту немајућу ратова. Тако данас на фронту од Балтика до Будимпеште, неодврдо снагом, као вулканска лава, надире ка срцу Немачке више милиона совјетских војника, опремљених најmodернијим ратним техникама, сарстанах у шест великих армских група, којима командују прослављене војсковође Жуков, Конев, Рокосовски, Малиновски, Черњаковски и Петров. Никада у својој историји, већине и највећима и пројектирују Немачка није била пред тајком опасношћу и одмездом као да-нас.

Дубоки одбранбени положаји у челику и бетону, које су Немци у Польској годинама израђивали, поседнути величним немачким дивизијама, за које су сматрани да су неосвојиви, били су већ у року пре недаље совјетске офанзиве, под првим чечиним таласом совјетских армија, просто згажани. Пролом и распад немачког фронта у Польској била је горка изненадујућа стварност за немачко командовање.

Тешките ове совјетске офанзиве изражавају се на фронту од неколико стотина километара од Кенигсберга до Катовица и Кракова када надиру главне совјетске снаге. Досадашњи ток совјетске офанзиве показује да се као први оперативни циљеви пред командантима појединачних фронтова сцртавају углавном следећи:

— армије Трећег и Другог белоруског фронта имају за циљ Источну Пруску, отсецајући и опколавајући тамошње немачке снаге са југо-запада и запада и излажући их потпуном уништењу;

— армије Првог белоруског фронта, на историјском путу — она друму Варшава — познана — Берлин, у виду северне надиру ка средњем току Одре, угрожавајући немачке снаге северно и јужно од ове главне магистрале;

— армије Првог украјинског фронта пошто су прешле реку Одру, надиру кроз Шлеску — животни центар немачке ратне индустрије;

— јужно македонско крило чине армије четвртог и другог украјинског фронта, које карпатским масливом под изванредно тешким таренским, и атмосферским условима надиру на запад северно од Дунава.

Сада се главна жарњишта битки оправљају на доњем току Висле на прав-

но прако нас праћи Руси или њемци изгинути у борби. Судбина Немачке зависи од ове офанзиве.

Судећи по досадашњим резултатима совјетске офанзиве, види се да немачко војство које је ошамућено ста-

СВА ЈУГОСЛОВЕНСКА ДРУШТВА У ЛОНДОНУ ОСУЂУЈУ КРАЉЕВ ПОСТУПАК

Из Лондона се јавља да су сва југословенска друштва у Лондону и то Уједињени одбор Јужних Словена, Савез поморaca, Удружење новинара, Удружење слободне Југославије, Удружење омладине, Удружење жена и културно друштво „Коко“ објавили изјаву у којој:

1) једногласно осуђују краљев поступак и придржују се протестима који су на безбрзју зборова широм целе Југославије изражени у току последњих десет дана;

2) једногласно траже од владе др. Шубашића да настави вршеће своје дужности, да се одмах врати у земљу и да сместа приступи спровођењу у дело споразума који су маршил Тито и претседник Шубашић закључили, а који су одобрili и народи Југославије и сви велики савезници;

3) позивају југословенске државне чиновнике, да одбиду сваку сарадњу са фашистичком владом, коју би краљевствано покушавао да образује и да драгче повратак у отаџбину;

4) изражавају пуно поверење Антифашистичком већу народног ослобођења Југославије и Националном комитету и поздрављају херодју Народног ослободилачку војску, која се данас по

Права земаљска синдикална конференција

ЈЕДИНСТВЕНИ НА ПОБЕДИ НАД ФАШИЗМОМ И ОСИГУРАЊУ ЖИВОИХ КЛАСА РАДНИЧКЕ КЛАСЕ

23. јануара су радничка класа Југославије и сви народи постигли овај један крупан успех који ће дати јутјерску броју победи и изградити нове Федеративне Југославије. Стоји десет асона делегата из свих Федералних јединица наше земље склопило се у слободном Београду на заседању прве земаљске синдикалне конференције одјиника и намештеника.

Конференцију је отворио друг Ђуро Салај који је у кратким речима оправдао

После његових речи на предлог је изабрано радио претседништво од истакнутих претставника радничких синдиката федералних јединица Југославије. После бирања радионог претседништва узео је реч др. Ивић Рибад, претседник АВНОЈ-а и поздравио конференцију. Генерал-јајнант Јако Авшић поздравио је конференцију у име Врховног штаба. Даље је говорио Поверилац за социјалну политику у Националном комитету др. Антон Кржижански.

После поздравних говора претставника наше војске и народне власти одржао је реферат друг Ђуро Салај. Он је указао на улогу радничке класе у народно-ослободилачкој борби, чији резултат је остварење могућности за развој и свестрано подизање радничке класе. Он истиче да је радничка класа дужна да чува извођење тешовине и напрежне све снаге за што брже ослобођење наше домовине испод фашистичког јарма. Цртајући обес-поправљеност радничке класе у бившој реакционарној Југославији, прелази на положај радничке класе у новој Југославији и каже: „Радници су свесни тога да правилно функционише свих државних организација и правили су непрекидан рад производње и претстављају огромни значај за постизање коначне победе над фашизмом“.

Говорио је о што брзој изградњи јединственог синдикалног покрета рекаје да је потребно да синдикалне организације буду изграђене на индустријском принципу, тј. — једно предузмење — једна организација. Само таква јединствена организација биће најјача по-ложка народној власти у обнови наше земље. Даље је говорио о новим привредама као једном од основних задатака синдикалног покрета и побољшању економског положаја радника и намештеника; затим о побољшању материјалних услова радничке класе, тарифије политики, плати и радионим времену, заштити радника итд. Предлаже да наша јединствени синдикати узму учешћа на међународној синдикалној кон-

ференцији која ће се одржати фебруара месецда у Лондону.

После реферата се развила жива дискусија и након тога су прочитани и упућени поздрави маршалу Гитлу, Адмиралу, Енглеско-руском комитету за савез међународне синдикалне конференције у Јондону. Савременом већи синдикату Советског Савеза и енглеским синдикатима. Увече је оно приређен свечани концерт у Народном пароријту у част делегата.

Другог дана заседања одржао је реферат друг Радоје Џакић, потпуковник НОВ, металски радник, о организацијској структуре јединствених синдиката и практично разрадио нови реферат.

Други реферат је одржао друг Тоне Фајфер из Словеније. Ова два реферата говорили су о потреби јединствених синдиката, о потреби да се увођи начело: једно предузмење — једна организација. Даље, о иступању против сајтера, о иступању против радничког осигурања, болесничком осигурању и осигурању за случај неспособности, старост, изненадност, управи социјалних институција које треба да пређу у руке синдиката — о нужности заштите материнства, деце и радничке омладине, бесплатном школовању и стипендирању деце и равноправности жена.

По овим рефератима развила се дискусија у којој је учествовало више делегата.

Са конференције упућен је појманији саветницији одржава у Румунији.

О културно-просветном раду синдиката одржао је реферат Јосип Џен,

Пространим, пошумљеним висовима Рудника, покривеног снегом, разлежу се, од јутра до мрака, ударци сексира, цијкање тестера, тупо забадање клинова, дозивање, разговори и песма. Више од хиљаду омладинаца неуморно раде.

Живот ударника теко одређеним током. У 5 сати ујутру је устајање, затим умињање. У 7 сати доручак а у 7 и 30 отпочиње рад. Обавеју се стабла, крешу гране, спаке и метри. Раздрагани и вредни не осећају хладноћу, не очекују знак који ће објавити крај рада већ журу да што више ураде. И да би што више допринели послу одређили су се млади ударници пушњена за време рада. Спонтано долази до такмичења између бригада, бригада, чета и петорки. А кад најзад у 4 сата буде рад завршен спремају се да остатак времена од 5—6 посвете културно-васпитном раду. Такмиче се и ту омладинци.

Четврта бригада, Београдског округа, бригада „Милосава Влајића“ под руко вод

НЕСМАЊЕНОМ ЖЕСТИНОМ НАСТАВЉА СЕ ПОБЕДОНОСНА ОФАНЗИВА ЦРВЕНЕ АРМИЈЕ

ЦРВЕНА АРМИЈА НА ОДРИ

У предузећу своје офанзиве маршила Конев постигао је пресудне успехе. Главнина његових трупа кренула је после ослобођења Ченстохове у западном и северозападном правцу с намером да избие на Одру. Јединице Првог украйинског фронта које су успоставиле везу са трупама маршала Жукова, продре су у северозападном правцу преко Бјелуја у пограничном шумском подручју и заузеле град Равиц, који се налази 60 km северно од Бреславе 260 km од Берлина. Западно од Ченстохове јединице Црвене армије освојиле су неки немачки градови, овладале већим делом територије између Бреславе, Одре и горње шлеског индустријског подручја, те избile у област Бреславе на 60 km широком фронту на реку Одру. Југозападно од Бреславе заузет је центар немачке индустрије и један од највећих тврђава — град Опел. Југозападно од Ченстохове трупе Првог украйинског фронта заузеле су польски индустријски град Тарновице и немачки индустријски град Пајскреч. Истовремено наставиле су се операције западно, јужно и југонистично од Кракова. Напредовањем у западном правцу совјетске трупе приближиле су се горњем шлеским индустријским подручју које је сада угрожено са истока, севера и северозапада. Предором у југозападном, јужном и југонистичком правцу трупе Првог украйинског фронта овладале су великом пределом између Висле и Западних Бескида и успоставиле јединствени Фронт са трупама генерала Петрова.

За десет дана офанзивних борби од 12—21 јануара — трупе Првог украйинског фронта нанеле су противнику следеће губитке и људству и материјалу: јужното је тенкова и моторизованих топова 480, топова преко 900, окlopних возила 420, камиона преко 15 хиљада. Противник је изгубио само у мртвима преко 60 хиљада војника и официра. За исто време трупе фронта заплениле су следећи ратни материјал: тенкова и моторизованих топова 254, топова 1.580, минобаца преко 2.500, окlopних возила 244, камиона 6.500, локомотива 22, железничких вагона 1.200 и велику количину разних станица са храном и ратном опремом и велика артиљеријска складишта. Заробљено је преко 12.000 немачких војника и официра.

ПРОДОР У КАРПАТИМА

Трупе IV украйинског фронта под командом армијског генерала Петрова пробиле су јаке непријатељске одбране на линији на подручју Источне Словачке и у Бескидском граничном польском подручју.

Ове јединице постигле су дубоке проворе и избациле непријатеља из изајаких упоришта. У свом надирању трупе IV украйинског фронта ослободиле су словачке градове Кошице и Прешов и польске градове Нови и Стари Сонч.

НЕВИЋЕНОМ БРЗИНОМ СНАГЕ И БЕЛО-РУСКОГ ФРОНТА ОСЛОБОДИЛЕ СУ ПОЉСКУ

У централној Польској досад немајућим брзином просечно 50 km на дан, развијају се успешне офанзивне операције Првог белоруског фронта под командом маршала Жукова. Наступајући уз Вислу десно крило трупа Првог белоруског фронта ослободило је један од највећих польских градова, вакан центар немачких одбрана Бидгошћ. Тиме су пресечене комуникације између Данцима и Познања. На централном сектору овога фронта маршал Жуков приближава се Познању, последњем непријатељском упоришту пред самим немачким граничницом. Ослобођено је Ђелз-доје које је удаљено свега 45 km од Познања, а 280 km од Берлина. У исто време док је маршал Жуков успоставио офанзивни фронт источно од самог града, друге његове јединице врше заобилазне покrete са севера и југа. Лево крило трупа Првог белоруског фронта води жестоке борбе на сектору Кали-

ОСНОВАН ЈЕ СВЕСЛОВЕНСКИ КОМИТЕТ

У Београду је одржан оснивачки састанак Свесловенског комитета и изабрано је претседништво. Свесловенски комитет имаје задатак да ради на заједништву словенских народа, најачију и учарашивашу борбеног јединства против странака звојевача, на изgrađivanju братских односа међу словенским народима после рата. Поред тога радиће на упознавању народа Југославије са културним тековинама других словенских народа. Ступиће у везу са Свесловенским комитетом у Москви и другим комитетима у словенским и несловенским земљама где они постоје (у Енглеској, Америци и Аустралији). Комитет ће издавати свој часопис. Са оснивачким састанаком Свесловенског комитета послани су поздравни телеграми маршалу Југославије другу Титу, маршалу Совјетског Савеза Стјанину, польској влади у Лублину, д-р Едуарду Бенешу, бугарској влади, Отесловенском фронту, Свесловенском комитету у Москви и свесловенским комитетима у Лондону, Њујорку и Сиднеју.

шах, кога су јединице Црвене армије ослободиле, и тиме подупире операције маршала Конева у пограничном польско-шлеском пределу североисточно од Бреславе.

ПРОДОР МАРШАЛА РОКОСОВСКОГ ПРЕМА БАЛТИЧКОМ МОРУ

Развијајући своју офанзиву трупе Другог белоруског фронта под командом маршала Рокосовског продре су у Источну Пруску и заузеле историјски град Таненберг. Снаге Црвене армије освојиле су у јужном делу Источне Пруске велике градове Орталсбург, Аленштадиј, Морунген, Остенроде и Дојчајнау. Циљ операција маршала Рокосовског је продор до Балтичког мора, чиме ћи биле отсечене јаке немачке снаге које бране Источну Пруску.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између Висле и границе Источне Пруске с намером да избие на ушће Висле. Оне се приближавају важном немачком упоришту Торнују.

СЛОМ НЕМАЧКЕ ОДБРАНЕ У ИСТОЧНОЈ ПРУСКОЈ

Јединице Трећег белоруског фронта под командом армијског генерала Черњаховског разбиле су немачку одбрану највећим између В

„ОТЕЧЕСТВЕНИ ФРОНТ“ О КЊИЖЕВНОСТИ НОВЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Упознавање — по овом или оном начину — између народа Југославије и Бугарске један је од напора у стварању и искривљењу наше братства. Због тога она треба да је потпуно и — да биље кажемо — правилно. Утолико је оно снажније и брже.

Ту намјеру имао је Богомил Нонев, кад је писао свој чланак: „Књижевност нове Југославије у „Отечественом фронту“, органу Националног комитета Отечественог фронта, број 112, од 16 јануара.

Нонев ја хтио дати кратак преглед разните наше књижевности кроз народно-ослободилачку борбу. И као што је јединично правилно, он ју је хтио повезати с књижевношћу која је и прије рата била носилац прогресивне мисли у Југославији.

У обради овог предмета он се слушно углавном бројевима (омладинских) листова: „Омладина“, „Омладинска борба“, „Млади борац“, „Глас“, „За победу“ и др.

Због оскудног, па чак врло, врло оскудног материјала којим се служио у свом чланку, Нонев није потпуно охватио однос књижевности нове Југославије према својој недавној прошlostи, као и њеној дјело и њене носиоце данас.

Нонев међу иманама књижевности нове Југославије среће истаре познате пjesnike, који су остали храбри и поштени и опјевани путеве борбе. Они су упродужили књижевну праце „Књижевне републике“ и „Племенатих носилаца прогресивне мисли у Југославији“.

Остата на томе је непотпуно и неправилно. То аријеме „Књижевне републике“ и „Племенатих носилаца прогресивне мисли у Југославији“ као једна правила оријентација. Као што се касније показало, Крлеже није нашао правилну оријентацију. Он је био у овој групи уметника која је представљала тенденцију бекства, дезертерства пред големим потешкотама које су извијале пред напредним снагама; Крлеже је био у овој групи уметника која је представљала тенденцију уметности изнад политике. Кад су дошли најтежи дани за наше народе, кад се подигао борј за слободу и културу — кад је Назор стар и орону дошао у Народно-ослободилачку војску — Крлеже је остао у Загребу: — Крлеже кути.

Нова књижевност Титове Југославије крчила је свој пут од „Нове литературе“, „Стожерака“, „Наше стварности“, „Уметности и критике“, „Младе културе“ и коначно „Књижевних свезака“. Оне је нашао себе, прокрили се пут — изградила је активистички став према животу и послужила ствари наших народу.

Милован Ђилас, Радован Зоговић, Јован Поповић, поред других, били су

компилари на том правилном путу наше књижевности прије рата.

У народно-ослободилачкој борби, кад је и књижевност добила услове свог пунијег и бржег развијања, они су наставили своје дјело борати се са смилима и борати га овим нашим величим данима. Тако књижевност постаје монија, дјелотворница, службени и борбени за слободу и културу.

Да је гледао овако онда Богомил Нонев не би напримјер за пјесме и књижевно дјело Венка Марковског писао да је његово „стварalaштво надалеко омислено и познато, одсада има да се проучава, а поему: „Песма о биографији друга Титан Радована Зоговића — без које се не да замислити наша нова књижевност — не би само хронолошки забиљежило. Не би му се десило да не забиљежи Зоговићеве „Лирске хронике“, чији одломци излазе по нашим листовима. Да је имао боље назоре из којих би црпо податке за обраду свога предмета он би истакао „Стојанку мајку Кнезпопулку“ од Стендера Купенхагена и његове прозне радове, он би истакнуо „Јамку Ивана Горана Козачића“. Поред пјесама Бранка Ђорђића „Огњено ратјење Домовине“, које Нонев спомиње, изашле су пјесме Јована Поповића „Ласта у митралеском гијезду“ и прозни радови „Истините погондак“ и „Лици у пролазу“ исто тако Јована Поповића. Санкупљене у збирку, изашле су у Словенији пјесме Каја Дестовника-Кајуха, пјесме Матеја Бора „Пребродимо анхорен“ („Превихаримо анхорен“), Матеја Бор (Владимир Павловић) написао је драме „Тешки часи“ и „Појачанци“. Миле Клопчић написао је драму у једном чину „Матиц“, Витомир Зупан написао је „Изабљују новелу из партизанског живота“ (Б. Зихер): „Дингок“.

По многим нашим листовима налазе се пјесме и прозни радови Иве Фрола, Душана Костића, Чеде Миндеровића, Владе Поповића, Танасија Младеновића, Драгог Миленковића, Мирика Бањевића, Франице Беке, Мишика Крањеца, Форде Године, и других.

Многи, које је поменуо Богомил Нонев, почели су или тек да пишу, или треба још много да уче од својих претходника. Они још не представљају и не могују претстављати нашу нову књижевност.

На крају свога члanka Нонев је ипак правилно ојенио улогу књижевности нове Југославије у побједи над фашизмом, у изградњи братског јединства, међу народима нове Југославије, у појачању љубави према војском вођи маршалу Титу, у учршћивању веза са словенским и братским народима, прастварњу демократске и слобodne федерације... — јер је уочио њену главну основу: «Она служи животу» борбени се за њу.

Нусрат Сеферовић

СОВЈЕТСКИ МУЗИЧКИ ФИЛМ

(У вези са приказивањем филма „Музична историја“ у Београду)

Музика уопште звуцима у совјетском филмској уметности најзначајније место. Она је нераздвојни део скакавог совјетског уметничког филма. Управо музика, оригинална музика, музика као средство за ојачавање и допуњавање филмске слике, а некао музичка илустрација. Понекад она ствара исто тако јаке музичке слике, тако да постаје самостална. Теко је у историјском филму „Александар Невски“, који је поставио Сергије Ајзенштајн. Музику је написао познати композитор Сергей Прокофјев и она је толико успела да је изваде на концертима. Ова музика — није ни пратња у није ни илустрација: њуј је стварао композитор у стапном контакту са режисером. Понекад слика развоја садржина ствара систем музичких пјат-мотива, који карактеришу појединачне хероје и појединачне драмске врхунце филма; понекад је музичка музика Прокофјева била тако светла и убедљивија да је режисер Ајзенштајн црепо из ње фотографско решава ову или она сцене. Музика и режирање иду једно у друго. Композитор не седи код куће и не пише музику поручену за неки филм. Он слизан до композитора-лаборанта, учествују у читавом процесу стварања филмске панталоне, његова музика је двоји синтетичне уметности — филмске уметности. При томе она никада не губи од своје оригиналности: Прокофјев је оставио Прокофјев, са његовим оштрим, гротескним, лаконским музичким карактеристикама. Тако дубоко учествовање у процесу стварања

али, хтели смо да говоримо о совјетском музичком филму. То је у основи филм најменји забава, одмор, али се ти филмови ипак разликују од сличних холивудских филмова.

«Музичка историја» као да је обичан филм уз учешће познатог оперског певача. Многи ће да се сете како су окарптерисали стереотипну садржину холивудских филмова ове врсте совјетских новинари Иља и Петров у књизи „Једноспратна Америка“. Ту се нема због чега устручавати. Ко може да захтева од оперског певача да игра као Конкин-старији! Он не зна нити хоће да глуми. Он хоће само да пева. Овој оправданој жели треба изаћи у сусрет тим пре што ће гледао и гледао да познати певач не ве што више. Ради тога овде садржина чиме никакво значење. Обично се развија оваква приповест: скромаша младић учи певање, али нема успеха. Но то ту се појави млада лепа жена која изазива певања. Он одмах одлази у „Метрополитен оперу“...

«Музичка историја» јесте филм најменји забава, тако зданих илаки филмова. Али и ово је филм из живота, а не филм уз учешће познатог певача Лемешева. Ни совјетски филмски редник, ни совјетски гледаоци не подносе салуп где се све решава једноставо, по обичном рецепту. Млади шофер Петја Говорков (кога игра солиста великих позоришта у Москви, Лемешев) са краја крајева постаје познати певач. Разуме се, овде постоји и стари увек одушевљени учитељ музике (Македонски), постоји несрбени љубич (Тарраканов) и волења девојка (Клава Бјелкина). Још и више, постоји ако хоћете „харпер-анд“. Али сценарије је овај исти Петров који је критиковao холивудске оперске филмове. Зато овде нема ни глупе сентименталности, ни мецена — филмских звезда. Петја Говорков пре него што ће да постане први уметник, пролази кроз све тешкоће талентованог човека на путу до прве уметности. И на том путу га помаже не лепа жена-мечена, већ другшто, совјетско друштво, које је заинтересовано талентом, изниклијим из његове средине. Избор музике овде је друшчији него у холивудским оперским филмовима. Није то само најомиловаше појударних арија, него лирска руска музика. Па и сва основна тон филма је лирски и руски. Појединачни музички мотиви (музичке сцене из „Оњигине“ од Чайковског и „Мајске ноћи“ Римског Корсакова, народне песме „Метелица“ и друге) слажу се међу собом и са основним тоном и садржином филма. И овом „забавном“ филмском панталоном је доказана музичка уметност у чијем сају је и глобална добра музика, развија доброту.

Други филм из исте серије јесте „Антон Иванович са смеја“. Сценариј је написао такође Петров. Млада певачица је заволела талентованог композитора који је написао занимљиву оперetu у новом стилу. Али њен отац, познати певач Јанко Себастијан Бах и говори му да је целог живота маштао да напише... оперету. Овај лаки филм тражи једноставно музичко право на све облике музике, или се бори против оперете старати. И овај филм има оно чега обично чиме у холивудским музичким филмовима: идеју.

Филм „Концерт-вапцер“ поставља је познати совјетски филмски режисер Трајберг. Тема филма је сасвим музичка: вапцер! Али то ипак није филмска оперета, већ музички филм. У њему се вапцер интерпретира помоћу фотографије; вапцер је приказан у својој разноврсности од бечког Штраусовог вапцера, кроз класичнобалетски вапцер до страсног вапцера — гротеског Шостаковићевог. У овом филму учествују најбољи совјетски музичари и уметници балета.

Неговић је стварање црпело мотиве из мучних пријатеља под којима је живоје народ за време непријатељских офанзива, које је народ заједно са својом храбром војском једну по једну издржавао и спасавао. Димитријевићева „Графика“ је живо ликовно сведочанство свога времена.

Василије Трасман „Народ је бесмртан“

«Просвета» државно издавачко предузеће Србије, издало је као прву свеску новопокренуте библиотеке „Совјетска савремена књижевност“ роман Василија Трасмана „Народ је бесмртан“. Тако смо поред „Непокорника“ од Бориса Горбатова добили још један значајан роман из совјетског Отаџбинског рата. Само, док Горбатов описује непокорене совјетске људе у окупираним делу земље, долго Трасман више бележи моменте са фронта и непосредна борба совјетске армије са немачким нападачима.

У летње дане прве године рата кретале су фашистичке хорде у дубину совјетске земље. Црвена армија је отступала и у дефанзивним бојевима ненасилна Немцима велике губитке. Тако пук мајора Марцијалова, хероја Совјетског Савеза, јунаки извршавају свој задатак: одбијају најаву немачке тенковске колоне и тиме омогућују позлаћене осталим јединицама. Борба, то је радња читавог романа. Главне личности су сви они многобројни борци, командир и комесари, сви ти људи који знају зашто се бора и који баш из тога сазијања о правдилости и праведности своје борбе неизрециво изразе немачким освајачима, иту јаку силу која се размилела по народној земљи. И војника Иљићијева, и члана војног савета Чардакљенчана и комесара Богарева, свај бејсмртни народ који одолева непријатељу видимо живо пред собом у њиховим свакидашњим напорима и јувакским ставима. Борба, видимо како се немачка љашмина крај у борби са људским срцем. „Милионски народ иде да умире за своју слободу, исто тако као што је ишао на тешки рад... Дошао је час борбе и они су јој дали своју крај, свој живот. И нека се та земља прослави ратом, разумом, чашћу и слободом. И нека не буде величанствене у свету речи, од речи — народ.“

Роман Василија Трасмана је снажан уметнички документат о подвизима совјетских људи у борби за слободу њихове рођене земље.

В. ДИМИТРИЈЕВИЋ „ГРАФИКА“

Добили смо један ликовно-уметнички допринос у нашем културном стварању, који нам својим сликарским елементима убедљиво и непосредно говори о херојским подвигима народно-ослободилачке борбе. То је збирка ликовних пријатеља под заједничким насловом „Графика“, од академског сликара Воје Димитријевића, која је изашла у издању „Фронта слободе“ у Тузли. Мана „Графика“, технички врло добро опремљена, прегледно даје појединачне монументе из живота, борбе и напора наших народу у њиховом нездрживом ходу ка слободи.

Изнесени су злочини које су вршили четнички-кољаши и СС-трупе над голоруким женама и децима, (На Дрини, Злокини), склањање становништва испред најаве окупатора, (Банијски збије), прелазак преко Неретве са рођенницима у Четвртој офаџини (Неретва, Болница у покрету), попаљења села, умор, глад и масовници, док се упркос свему томе издиже несаломљива народна снага у слом непријатеља, у коначној победи. Нарочито су гафички претстављени дојећији који су се одигравали у Источној Босни. Ређају се линорези чији нам наслов јасно предочавају све оне слике свакидашњих тегобних и великих напора и борби, обрађени од Воје Димитријевића, који је и сам прошо кроз патње и побеле заједно са народом и његовом војском. (Борбак, орган ЦКК ПЛ, Непобеђени, Зеклета XV Мајевачке бригаде, Из борбе у борбу, Попљено село, Сурсет, Предах, Ој! дјевојко драге душо моја).

Неговић је стварање црпело мотиве из мучних пријатеља под којима је живоје народ за време непријатељских офанзива, које је народ заједно са својом храбром војском једну по једну издржавао и спасавао. Димитри

МАЛЫ ЛЕКСИКОН**Неколико речи о физкултури**

Физкултура је скуп метода и средстава примењених код физичког развијања, одржавања и усавршавања како појединачно, тако и целог колективног. Она обухвата физичко васпитање човека кроз испуњавање хигијенских услова, челични организам природним снагама (сунцем, ваздухом, водом), као и гимнастичком, спортом и играма. Тако широко колективно разумевање физичке културе, остварено је једино у Совјетском Савезу, где је укоришћено у широким народним масама. Врховни савет ССРС донесо је одлуку у којој стоји: „Физкултура мора постати обавезним делом радија васпитања совјетске омладине... Физкултура мора бити свестрано искоришћена као масовни фактор подизања радне способности у борби са физичким недостатцима, које собом доноси рад појединачних професија. Интереси одбране Савеза ССР обавезују такође на максимално искоришћење физичке културе ради увршћивања борбене снаге Црвене армије, ради војне припреме радног народа земље.“

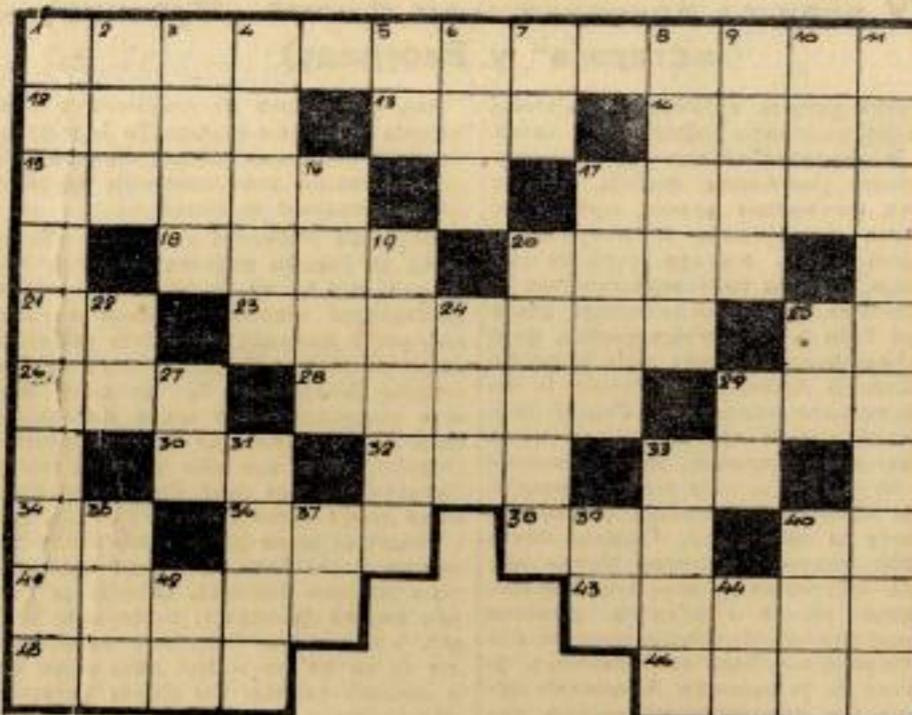
У совјетској земљи физичко васпитање радног народу је већ одавно постало ствар од државног значаја. Совјетска влада широкогрудо финансира изградњу спортских инсталација. На изградњи стадиона, скијашких и пливачких станица у годинама стаљинских пјатицетака, утровене су стотине и милионе рубала.

Основна одлика совјетске физкултуре је њен масовни карактер. Њен основ је скуп такмичења за добијање знака: „Спреман за рад и одбрану“ (ГТО), првог и другог степена. За добијање тих значака потребно је испунити норме из различитих врста гимнастике и спорта, гађања, болничарске спреме и теорије физкултуре. Стотине хиљада совјетских девојака и младића носе ове значке.

Припрема за полагање тих испита врши се по безбрзним спортским друштвима, која обухватају децу, омладину и одрасле. Нарочито много сличних организација постоји у производним предузећима. Огроман значај имају и стотине такмичења, која се врло често спроводе у Совјетском Савезу, где сваки учесник мора да се врши цео комплекс спортских вежби.

Омладинска такмичења, у којима сваке године учествују милиони совјетских људи, користе разните физичке културе. Довољно је рећи да је на такмичењима, која су била вршена у прошлог лета, од 28. маја до 11. јуна узело учешћа 7,656,656 људи.

У Совјетском Савезу постоје физкултурни универзитети који спремају организаторе, професоре и стручњаке за појединачне физичке културе. Најпознатија је међу њима Висока школа физкултуре која носи име Сталјина, у Москви и Висока школа физкултуре која носи име Легарта, у Ленинграду.

ВОДОРАВНО

1) Претседник Националног комитета народног ослобођења Југославије,

12) жито, 13) добитак, 14) бог љубави
15) јеврејски свештеник, 17) име црногорског песника Бањевића, 18) пркос,

СТРАНИ РАТНИ ХУМОР

Берлин. Читава немачка штампа тројумфује поводом тога што се најзад дефинитивно завршила страшна војна криза у Немачкој. „Криза је прошла! — са задовољством примећују новине. — Предстоји агонија!“

Минхен. Јуче је овде одржана свечана парада поводом трогодишњице неодржане параде коју је Фирер одредио за 7. новембар 1941. године на Црвном Тргу у Москви. На паради су у пуној униформи присуствовале узвишеће учеснице неодржане параде.

Берлин. У своме радио-прегледу генерал Дитмар је са задовољством сачињио о колосалним тешкоћама на које већ изазеле Совети. „Сада они морају да троše огромну количину времена — изјавио је Дитмар — на преобраћање заузетих насељених места. Ја са увереношћу претказујем да ће ове тешкоће расти сваког дана!“

Стари Воје Рајха. Лекари, који свакидневно нашеје на здравље Фирера, зализили су да се код њега последњих дана запажа нагли губитак мјестита, сна, дара говора и Балканског полуострова.

У БЕРЛИНСКОЈ БАНЦИ

— Ако је могуће је бих моје имовине стање пребацио у Аргентину.

— А какво је ваше стање?

— Грозничаво!

Горе имате четири бројчаника од сата. Три су са римским бројкама, а један са арапским. Задатак је да те бројчанке поделите — и то прво на два дела, други на три дела, а трећи и четврти на четири дела, али тако да у сваком делу појединог бројчаника буде исти збир.

Прави бројчаник кад се подели треба да да је збир 39, други 26, трећи 20, а четврти 15.

Покушајте и видете да није тако тешко како изгледа.

Решење овога задатка донећемо у идућем броју.

СПОРТ**Футбалска утакмица
Печуј – Војвођанска дивизија**

Репрезентација војвођанске дивизије победила је репрезентацију Печуја на утакмици која је одржана 25. децембра на стадиону пецујског спортског клуба са резултатом 4:2. Утакмица је присуствовало 3.000 гледалаца. Игра је била врло лепа и одиграна је у спортивском духу. Право полувремену представило је у знак надмоћности Печуја, док је у другом полувремену репрезентација војвођанске дивизије била господар ситуације.

★

Прошлог месеца одржан је у Делињцима слет омладине Горског Котара, Хрватског приморја и Ријеке уз учествовање омладине из 43 истарске дивизије. На слет је дошло око 2000 омладинаца из поменутих крајева. Најбоље резултат постигло је смиладинци Ријеке, па је у знак признања од Окружног одбора УСАОХ-а за Горски Котар добили бокал Борци 43 дивизије добили су као награду за постигнуте резултате лепу уљану слику другаца Тита.

★

Ногометни клубови бригада „Матије Гупца“ и „Браће Радића“ одиграла су међусобне утакмице које су борци 32 дивизије одушељено поздавали.

★

Одиграна је ногометна утакмица између 1. бригаде Корпуса народне одбране и банијских позадинца. Након врло лепе игре победила је бригада са резултатом 3:1. Овој утакмици присуствовало је преко 2000 ватрених гледалаца. Иста ова бригада победила је „Напријед“, клуб војне области IV корпуса, с резултатом 4:3, а са противтенковским батаљоном играла је нерешено 3:3.

Решење укрушенih речи из 27 броја „Омладине“**ВОДОРАВНО**

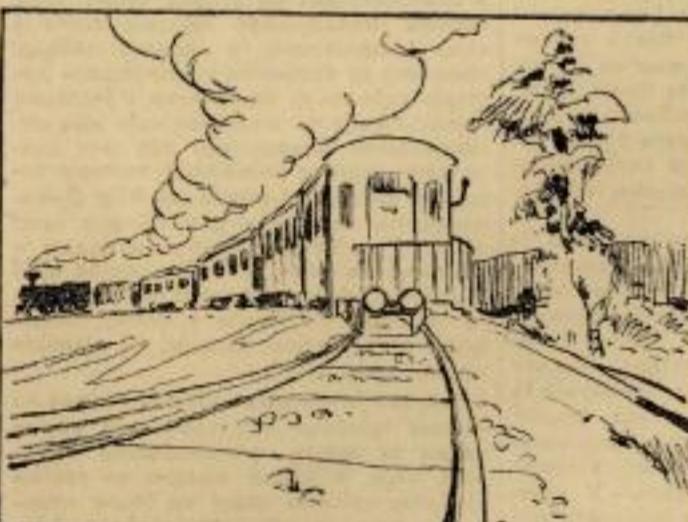
1) Смоленск, 8 Толбукин, 15 Арно, 16 стараси, 18 Дара, 19 пао, 21 опера, 23 тип, 24 уз, 25 РАФ, 27 Аца, 28 сок, 30 го, 31 баџан, 33 Пирот, 35 Синиша Станковић, 37 сифир, 38 осврт, 40 ам, 42 цио, 43 што, 45 Тин, 46 Пи, 47 бас, 49 упита, 51 мол, 52 Олег, 54 правуку, 56 Сена, 57 Бобајтер, 58 Дебрецин.

УСПРАВНО

1) сапун, 2) мраз, 3) оно, 4) 10, 5) но, 6) сто, 7) капа, 8) Тара, 9) оса, 10) ли, 11) уд, 12) хат, 13) Ириг, 14) напон, 17) рецитатив, 20) Пацифик, 22) Ђорђевић, 25) ранац, 26) фашини, 28) Синест, 29) Ковин, 31) Бис, 32) нар, 33) ПНО 34) Тит, 36) набоб, 39) Милан, 41) мало, 43) шпер, 44) пони, 48) сеф, 49) уре, 50) оке, 51) Мес, 53) га, 54) пт, 55) Уб, 56) се.

У БУГАРСКУ ЂИРА ХИТА – ЗА ГРАНИЦУ СВАКОГ ПИТА

Цртеж Иве Кушинаки

Нашу децу браћа наша
преко зими к себи звали,
па у возу већ путују
предгледали наши мали

Ђира прати пионире
нашој браћи у Бугарску,
па им вели: — „Сада ћемо
пограничну видет даску!“

— „Реци, друже, да п' граница
вашим селом се протеже!“
— „Не знам, сине, ми идемо
докле год нам око сеће!“

— „Можда, братко ти ћеш знати
где граница ваша стоји.“
— „Појма немам ја о томе
пионир драги моји.“

— „Ево тамо нека деца“,
сва радосна Мира вели,
— „Можда знају где нас црта
од њихове земље дели.“

— „Да сте здраво браћо драгат!“
За границу вас питамо.
— „Здраво српски пионире,
по граници ми сматамо.“

— „Е, па добро, значи ту смо
на граници што је скрта.
Ал' молим те где је стражак
Бугарина Ђира пита.“

— „На Ђиптера све је пошло,
па с' границе и ми стари.
Док фашизам врат се ломи
за границу ко ти мари!“